

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023-1044
Den 28. juni 2023

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 623 MOF alm. del stillet 30. maj 2023 efter ønske fra Carl Valentin (F).

Spørgsmål nr. 623

”Vil ministeren oplyse, hvilke muligheder der er for at indføre en mærkningsordning i Danmark, så forbrugerne kan se, om der er PFAS i de produkter, de køber? Vil ministeren indføre en mærkningsordning for PFAS i produkter, der sælges i Danmark?”

Svar

Under 1.behandling af B25 om et nationalt forbud mod PFAS i forbrugerprodukter gav jeg udtryk for, at jeg ikke ville udelukke andre konkrete forslag til håndtering af PFAS på nuværende tidspunkt, herunder et forslag om en mærkningsordning.

Muligheden for at indføre en mærkningsordning som den foreslåede afhænger af en række forhold, herunder forholdet til TEUF og EU's kemikaliregulering, der ville skulle fuldt afklares, før en sådan ordning ville kunne indføres.

Først og fremmest vil en mærkningsordning skulle være i overensstemmelse med Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Det er Miljøministeriets vurdering, at en mærkningsforordning på produkter med PFAS sandsynligvis vil udgøre en national handelsrestriktion i traktatens forstand.

Handelsrestriktioner såvel som foranstaltninger med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstater under TEUF artikel 34. Restriktioner kan dog indføres under henvisning til, at restriktionerne forfølger et traktatbeskyttet hensyn til menneskers og dyrs liv og sundhed. Der henvises her til TEUF artikel 37. Det ville skulle afklares nærmere, hvorvidt den foreslåede mærkningsordning er i overensstemmelse med TEUF.

EU's generelle kemikalieforordning (REACH-forordningen) og EU's klassificerings-, mærknings- og emballeringsforordning (CLP-forordningen) udgør væsentlige kerneelementer i EU's kemikaliregulering.

Det vil derfor skulle afklares fuldt ud, hvorvidt en mærkningsordning vil være forenelig med bestemmelser under disse forordninger.

Den generelle kemikaliregulering i EU er totalharmoniseret med REACH-forordningen. REACH-forordningen regulerer kemiske stoffer som sådan, i blandinger og indeholdt i artikler. Det er ikke tilladt for et medlemsland at indføre forbud mod fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse, af bl.a. stoffer, som falder ind under REACH-forordningens anvendelsesområde, og som opfylder

kravene i forordningen, se hertil artikel 128, stk. 1 i REACH-forordningen. Som følge af en dom fra EFTA-domstolen er Kommissionens fortolkning af REACH-forordningen, at det er muligt at indføre midlertidige nationale regler, såfremt begrænsningsproceduren i REACH for en tilsvarende begrænsning allerede er i gang, eller hvis medlemsstaten straks selv tager initiativ til at iværksætte begrænsningsproceduren.

Jeg henviser desuden til min orientering af udvalget den 7. februar 2023 om handlerum for nationale forbud mod PFAS under REACH, jf. MOF 2022-23 (2. samling), alm. del – bilag 128.

Det ville skulle yderligere afklares, hvorvidt en mærkningsordning vil være forenelig med bestemmelserne under CLP-forordningen om klassificering, mærkning og emballering af farlige stoffer. For at beskytte brugerne og miljøet mærkes farlige kemikalier med etiketter, der oplyser om relevante farer samt sikker brug og bortskaffelse under CLP-forordningen. Hermed sikres, at forbrugere og andre brugere af kemikalier får systematisk og synlig information om, hvordan farlige kemikalier håndteres forsvarligt, og hvilke risici de udgør. Det er under CLP-forordningen ikke muligt at indføre yderligere mærkningskrav, medmindre man anvender sikkerhedsklausulen. Klausulen giver mulighed for foreløbige foranstaltninger, hvis en medlemsstat har berettiget grund til at mene, at et stof eller en blanding, selv om kravene i CLP er opfyldt, udgør en alvorlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet som følge af klassificering, mærkning eller emballering. Såfremt Kommissionen finder de midlertidige foranstaltninger berettigede, så skal medlemsstaten fremsætte forslag til harmoniseret klassificering af stoffet indenfor 3 måneder efter Kommissionens afgørelse. På den baggrund er det Miljøministeriets umiddelbare vurdering, at det er tvivlsomt, hvorvidt sikkerhedsklausulen ville kunne finde anvendelse på en mærkningsordning, som den foreslåede, og dette ville skulle undersøges nærmere.

Dertil kommer, at en mærkningsordning som den foreslåede også vil forventes at have væsentlige økonomiske konsekvenser for både producenter og importører af forbrugerprodukter, som ville skulle kvantificeres. Det skyldes bl.a. de omkostninger, der følger af, at producenter, importører og forhandlere ville skulle undersøge, om deres produkter indeholder PFAS f.eks. ved testning. Samtidig vil der ikke som udgangspunkt være noget krav til udenlandske producenter eller leverandører f.eks. EU krav om at oplyse til aktører på det danske marked om indholdet af PFAS i produkter. Det vil således være svært for leverandører at leve op til en mærkningsordning.

Det er vigtigt for mig, at vi får styr på brugen af problematiske stoffer som PFAS og andre farlige stoffer. Konkrete forslag til, hvordan vi når det mål, er bestemt velkomne. Jeg mener dog, at vi først og fremmest skal sætte ind, hvor det er mest effektivt, nemlig at fjerne PFAS ved kilden. Som nævnt i regeringsgrundlaget vil regeringen arbejde for et forbud mod PFAS-stoffer på EU-plan og tage initiativer til begrænsning af brugen i Danmark, ligesom regeringen vil sikre mindre brug af farlige kemikalier, herunder i forbrugsvarer.

Magnus Heunicke

/

Henrik Søren Larsen